

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

ПО НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ХРОНИЧНИТЕ НЕЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ 2026-2030 Г.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности	Бюджет (лева)	Срок	Очаквани резултати/индикат ори	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
							Текущи 2024	Целеви 2026-2030	Водеща
	I. УПРАВЛЕНИЕ И КООРДИНИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПРОГРАМАТА								
Да се подобри здравното състояние на населението чрез намаляване на преждевременната смъртност, заболеваемост и дългосрочни последствия за здравето от най- често срещаните ХНБ.	1. Оптимизиране на управлението и координацията на дейностите по програмата	1.1. Актуализиране на Програмните съвети (на национално и областно ниво) за управление и координиране на дейностите по Националната програма за превенция на хроничните незаразни болести (ХНБ).		2026	Актуализирани програмни съвети на централно и областно ниво			МЗ, НЦОЗА, РЗИ	
		1.2. Определяне на координаторите на Програмата (на национално и областно ниво).		2026	Определени национални и областни координатори			МЗ, НЦОЗА, РЗИ	
		1.3. Актуализиране на		2026	Актуализирана система			МЗ, НЦОЗА, РЗИ	

		системата за отчитане, обратна връзка и контрол по изпълнението на дейностите по програмата на национално и областно ниво.		текущ	за координация и контрол по изпълнението на дейностите по програмата				
		1.4. Оценка на резултатите от изпълнението на програмата. Предприемане на мерки за оптимизиране на дейностите по нея.		ежегодно	Извършена оценка на резултатите от изпълнението на програмата и предприети мерки за оптимизиране на дейностите по нея.			МЗ, НЦОЗА, РЗИ	

II. ДЕЙНОСТИ, НАСОЧЕНИ КЪМ НАМАЛЯВАНЕ НА ФАКТОРИТЕ НА РИСКА, ВОДЕЩИ ДО ХНБ

1. Употреба на тютюневи и свързани с тях изделия и средства за набавяне на никотин

Да се подобри здравното състояние на населението чрез намаляване на преждевременната смъртност, заболяемост и дългосрочни последици за здравето от най-често срещаните ХНБ.	1.1. Повишаване на нивото на информираност, обучение и включване на населението в дейности за ограничаване на употребата на тютюневи и свързани с тях изделия и средства за набавяне на никотин.	1.1.1. Провеждане на кампании за информиране на населението относно употребата на тютюневи и свързани с тях изделия и средства за набавяне на никотин: рискове за здравето; развитие на зависимост; медицинска и социална цена; пасивно тютюнопушене и вдишване на аерозоли; полза от прекратяване на употребата.	2231000	текущ	Повишена информираност на населението за вредата от употребата на тютюневи и свързани с тях изделия и средства за набавяне на никотин върху здравето	Брой проведени кампании - 70 Брой обхванати лица – 2 700	Брой проведени кампании - 350 Брой обхванати лица – 13 500	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	МОН, ОПЛ/НСОПЛБ, медицински специалисти, общини, НПО, СМИ
---	--	---	---------	-------	--	---	---	----------------	---

		1.1.2. Разработване и разпространение на образователни материали (аудио и видео клипове, постери, книги, брошури, дигитални, компютърни игри, дискове и др.), насочени към ограничаване употребата на тютюневи и свързани с тях изделия и средства за набавяне на никотин сред различни целеви групи от населението.		текущ	Разработени и разпространени здравнообразователни материали	Брой разработени материали - 3 Брой разпространени материали -8 500	Брой разработени материали - 9 Брой разпространени материали – 42 500	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	МОН, РУО, ОПЛ/НСОПЛБ, медицински специалисти, общини, БЧК, НПО, СМИ
		1.1.3. Провеждане на конкурси за разработване и реализация на здравнообразователни проекти от ученици, насочени към превенция и ограничаване употребата на тютюневи и свързани с тях изделия и средства за набавяне на никотин.		ежегодно	Разработени и реализирани здравно-образователни проекти от ученици	Брой представени проекти - 40 Брой участници в проектите - 2000	Брой представени проекти - 200 Брой участници в проектите – 10 000	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	Училища, МОН, РУО, МК, МОСВ, ММС, БЧК, РОСЗОБ общини, СМИ, младежки центрове и организации, работещи с и за младите хора и др.
Да се подобри здравното състояние на	1.2. Изграждане на капацитет и умения за	1.2.1. Разработване на образователни програми/обучителни	1152500	текущ	Разработени образователни програми/обучителни	Разработени програми/модули - 1	Разработени програми/модули - 5	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	МОН, РУО, висши училища,

населението чрез намаляване на преждевременната смъртност, заболяемост и дългосрочните последици за здравето от най-често срещаните ХНБ.	консултиране и подкрепа на медицинските и немедицинските специалисти за ограничаване на употребата на тютюневи и свързани с тях изделия и средства за набавяне на никотин.	модули за здравните рискове, в резултат на употребата на тютюневи и свързани с тях изделия и средства за набавяне на никотин, пасивно тютюнопушене и вдишване на аерозоли, предимства от прекратяването на употребата им.			модули за здравните рискове, в резултат на употребата на тютюневи и свързани с тях изделия и средства за набавяне на никотин				ОПЛ/НСОПЛБ, медицински специалисти, немедицински специалисти, общини, НПО,СМИ
		1.2.2. Провеждане на курсове/семинари за медицински и немедицински специалисти по прилагане на съвременни методи за отказване от употребата на тютюневи и свързани с тях изделия и средства за набавяне на никотин. Разработване, отпечатване и разпространение на ръководства и други информационни материали за методическо подпомагане.		текущ	Проведени курсове/семинари за медицински и немедицински специалисти Разработени и разпространени ръководства и други информационни материали	Брой проведени курсове - 2 Брой участници Брой разработени информационни материали - 60	Брой проведени курсове - 10 Брой участници Брой разработени информационни материали -300	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	МОН, РУО, МВР, ОПЛ/НСОПЛБ, медицински специалисти
		1.2.3. Функциониране на кабинетите за отказване от употребата на		текущ	Функциониращи кабинети към РЗИ Обучени консултанти в кабинетите	Брой кабинети - 28 Брой обучени консултанти - 28	Брой кабинети - 28 Брой обучени консултанти – 50	МЗ, НЦОЗА, РЗИ,	СМИ

		тютюневи и свързани с тях изделия и средства за набавяне на никотин към РЗИ и обучение на работещите в тях консултанти.							
Да се подобри здравното състояние на населението чрез намаляване на преждевременната смъртност, заболяемост и дългосрочните последици за здравето от най-често срещаните ХНБ.	1.3. Включване на обществените структури и общности в дейности за ограничаване на употребата на тютюневи и свързани с тях изделия и средства за набавяне на никотин.	1.3.1. Провеждане на семинари, работни срещи и други инициативи с журналисти и други партньори на Програмата за предоставяне на актуална информация за здравно-социалните и икономическите вреди от употребата на тютюневи и свързани с тях изделия и средства за набавяне на никотин.	480000	текущ	Проведени семинари, работни срещи и други инициативи с журналисти и други партньори на Програмата	Брой проведени семинари и други инициативи - 5 Брой обхванати участници - 50	Брой проведени семинари и други инициативи - 25 Брой обхванати участници - 250	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	ОПЛ/ НСОПЛБ, медицински специалисти, общини, НПО, СМИ
		1.3.2. Провеждане на кампании и други инициативи за ограничаване употребата на тютюневи и свързани с тях изделия и средства за набавяне на никотин съвместно с държавни и частни институции и организации.		текущ	Организиран и проведен кампании и други инициативи съвместно с държавни и частни институции и организации	Брой организирани кампании и други инициативи - 60	Брой реализирани кампании и други инициативи - 300	МЗ, НЦОЗА, РЗИ,	ОПЛ/ НСОПЛБ, медицински специалисти, общини, НПО, СМИ и др.

		1.3.3.Оказване на методична помощ на национални и регионални структури за консултиране, превенция, информирание и образование на лица от различни възрастови групи за вредите от употребата на тютюневи и свързани с тях изделия и средства за набавяне на никотин.		текущ	Оказана методична помощ на национални и регионални структури	Брой подкрепени структури и общности - 40	Брой подкрепени структури и общности - 200	МЗ, НЦОЗА, РЗИ,	ОПЛ/ НСОПЛБ, медицински специалисти, общини, НПО, СМИ и др.

2. Употреба на алкохол

Да се подобри здравното състояние на населението чрез намаляване на преждевременната смъртност, заболяемост и дългосрочните последици за здравето от най-често срещаните ХНБ.	2.1. Повишаване на нивото на информираност, обучение и включване на населението в дейности за ограничаване на употребата на алкохол.	2.1.1.Ежегодно организиране и провеждане на информационно-образователни кампании за повишаване информираността на населението за здравния риск от употребата и злоупотребата с алкохол, алкохолната зависимост и нейните здравни, социални и икономически последици.	2231000	ежегодно	Повишено ниво на информираност на населението за здравния риск от употребата и злоупотребата с алкохол	Брой проведени кампании - 40 Брой участници – 4 500	Брой проведени кампании - 200 Брой участници – 22 500	МЗ, РЗИ	МОН, МВР, ДАИ ОПЛ/ НСОПЛБ, медицински специалисти общини, НПО, БЧК, СМИ
---	--	--	---------	----------	--	--	--	---------	---

		2.1.2.Разработване и разпространение на образователни и информационни печатни материали, документални филми, аудио и видео клипове, учебни помагала, интернет банери, компютърни игри, дискове с информационни и образователни материали и др., предназначени за различни целеви групи.		текущ	Разработени образователни и информационни материали Разпространени образователни и информационни материали	Брой разработени образователни и информационни материали - 2 Брой разпространени образователни и информационни материали - 5000	Брой разработени образователни и информационни материали - 10 Брой разпространени образователни и информационни материали - 25 000	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	МОН, МВР, ДАИ ОПЛ/НСОПЛБ, медицински специалисти, общини, НПО, БЧК, СМИ
		2.1.3. Провеждане на конкурси за разработване и реализация на здравнообразователни проекти от ученици, насочени към превенция на ранната употреба или злоупотреба с алкохол.		ежегодно	Проведени конкурси за разработване и реализация на здравнообразователни проекти от ученици	Брой представени проекти - 40 Брой участници в проектите - 2 000	Брой представени проекти - 200 Брой участници в проектите – 10 000	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	Училища, МОН, РУО, МК, МОСВ, ММС, БЧК, РОСЗОБ, общини, СМИ, младежки центрове и организации, работещи с и за младите хора и др.
Да се подобри здравното състояние на населението чрез намаляване на преждевременната	2.2. Изграждане на капацитет и умения за консултиране и подкрепа на медицинските и	2.2.1. Разработване и разпространение на ръководства за добра практика и други информационно-	1152500	текущ	Разработени и разпространени ръководства за добра практика и други информационно-методични материали	Брой разработени материали – 2 Брой разпространени материали - 5000	Брой разработени материали – 10 Брой разпространени материали – 25 000	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	ОПЛ/НСОПЛБ, медицински специалисти

смъртност, заболяемост и дългосрочни последици за здравето от най-често срещаните ХНБ.	немедицинските специалисти за ограничаване употребата и злоупотребата с алкохол.	методични материали, насочени към ограничаване на употребата на алкохол сред населението.							
		2.2.2. Разработване на образователни програми/обучителни модули за повишаване капацитета на медицинските и немедицинските специалисти за здравните последици от злоупотребата с алкохол.		текущ	Разработени образователни програми/обучителни модули	Брой разработени образователни програми/модули – 2	Брой разработени образователни програми/модули – 10	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	МОН, РУО, ОПЛ/ НСОПЛБ, медицински специалисти, висши училища, общини
		2.2.3. Провеждане на курсове/семинари за медицински и немедицински специалисти за повишаване на знанията относно вредната употреба на алкохол и подпомагане консултирането на лица, злоупотребяващи с алкохол.		текущ	Проведени курсове/семинари за медицински и немедицински специалисти	Брой проведени курсове/семинари - 30 Брой участници - 800	Брой проведени курсове/семинари - 150 Брой участници - 4000	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	МОН, РУО, висши училища, ОПЛ/ НСОПЛБ, медицински специалисти, немедицински специалисти, общини
	2.3. Включване на обществените	2.3.1. Сътрудничество с националните и	480000	текущ	Участие на национални и местни медии в дейности	Брой участия на национални и	Брой участия на национални и	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	МОН, общини, ОПЛ/

	структури и общности в дейности за ограничаване на употребата и злоупотребата с алкохол.	местните медии за привличане вниманието на обществото към проблема с употребата на алкохол сред населението. Организиране на семинари и пресконференции с журналисти и други партньори на програмата, предоставяне на материали и др.			по програмата Организирани и проведени семинари и пресконференции	местни медии – 5 Брой организирани семинари и пресконференции – 5	местни медии – 25 Брой организирани семинари и пресконференции - 25		НСОПЛБ, НПО, СМИ, други институции, организации
		2.3.2. Провеждане на кампании и други инициативи за превенция и ограничаване на последиците от злоупотребата с алкохол, съвместно с държавния и частния сектор.		текущ	Проведени кампании и други инициативи с включени обществени структури и общности от държавния и частния сектор	Брой реализирани кампании - 30	Брой реализирани кампании - 150	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	МВР, МОН, общини, ОПЛ/НСОПЛБ, НПО, СМИ, други институции, организации
		2.3.4. Подпомагане на национални и регионални структури за консултиране, превенция, информиране и образование на лица с алкохолен проблем.		текущ	Оказана методична помощ на национални и регионални структури	Брой подпомогнати структури и общности - 40	Брой подпомогнати структури и общности - 200	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	МТСП, МОН, ОПЛ/НСОПЛБ, медицински специалисти, общини, НПО, СМИ
3. Нездравословен модел на хранене									

Да се подобри здравното състояние на населението чрез намаляване на преждевременната смъртност, заболеваемост и дългосрочни последствия за здравето от най- често срещаните ХНБ.	3.1. Повишаване на нивото на информираност, обучение и включване на населението в дейности за ограничаване на рисковете за здравето от нездравословния модел на хранене, наднормено тегло и затлъстяване.	3.1.1. Провеждане на здравно- образователни кампании и други инициативи за информирани на населението по въпросите на здравословното хранене и рисковете за организма от нездравословния модел на хранене; за подкрепа на кърменето, рисковете за здравето при наднормено тегло и затлъстяване, при ХНБ и др.	2231000	текущ	Повишена информираност на населението по въпросите на здравословното хранене и рисковете за организма от нездравословния модел на хранене	Брой проведени кампании и инициативи - 50 Брой обхванати лица - 1000	Брой проведени кампании и инициативи – 250 Брой обхванати лица – 10 000	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	МОН, РУО, общини, ОПЛ/ НСОПЛБ, медицински специалисти, НМД, НПО, СМИ
		3.1.2. Разработване и разпространение на информационни материали (аудио и видео клипове, постери, книги, брошури, дигитални, дискове и др.) относно здравословното хранене и рисковете за организма от нездравословния модел на хранене, наднормено тегло и затлъстяване сред рискови и популационни групи.		текущ	Разработени и разпространени информационни материали	Брой разработени материали – 5 Брой разпространени материали - 5000	Брой разработени материали - 10 Брой разпространени материали – 25 000	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	МОН, РУО, ОПЛ/ НСОПЛБ, медицински специалисти, общини, НПО, СМИ

		3.1.3. Провеждане на конкурси за разработване и реализация на здравнообразователни проекти от ученици, насочени към здравословен модел на хранене и превенция на наднормено тегло и затлъстяване		ежегодно	Разработени и реализирани здравно-образователни проекти от ученици	Брой представени проекти - 40 Брой участници в проектите - 2000	Брой представени проекти - 200 Брой участници в проектите – 10 000	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	Училища, МОН, РУО, МК, МОСВ, ММС, БЧК, РОСЗОБ, общини, СМИ, младежки центрове и организации, работещи с и за младите хора и др.
Да се подобри здравното състояние на населението чрез намаляване на преждевременната смъртност, заболяемост и дългосрочните последици за здравето от най-често срещаните ХНБ.	3.2. Изграждане на капацитет и умения за консултиране и подкрепа у медицинските и немедицинските специалисти за здравословен модел на хранене и превенция на наднормено тегло и затлъстяване на населението	3.2.1.Обучение на медицински и немедицински специалисти, вкл. от детски ясли, градини и училища за повишаване нивото на знания и умения по въпросите на здравословно хранене, рисковете за здравето при нездравословен модел на хранене, превенция и навременно откриване на наднормено тегло и затлъстяване, диетично хранене.	1155000	текущ	Повишен капацитет на медицинските и немедицински специалисти по въпросите на здравословното хранене, превенция на наднорменото тегло и затлъстяване	Брой проведени курсове/семинари - 10 Брой участници - 100	Брой проведени курсове/семинари – 50 Брой участници – 5 000	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	МОН, РУО, висши училища, ОПЛ/НСОПЛБ, медицински специалисти, немедицински специалисти, общини
		3.2.2. Разработване на образователни програми/обучителни модули за		текущ	Разработени образователни програми/обучителни модули	Брой разработени образователни програми/	Брой разработени образователни програми/	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	МОН, РУО, ОПЛ/НСОПЛБ, медицински

		повишаване капацитета на медицинските и немедицинските специалисти в областта на здравословното хранене, за превенция и ранно откриване на наднорменото тегло, в т.ч. затлъстяване при деца и подрастващи, осъществявани от първичната здравна помощ.				обучителни модули – 2	обучителни модули – 10		специалисти, висши училища, общини
		3.2.3. Актуализиране на препоръките за здравословно хранене на населението по възрастови групи.		текущ	Актуализирани препоръки за здравословно хранене Подобряване информираността на населението и специалистите	Брой актуализирани брошури с препоръки за здравословно хранене – 1 Брой разпространени брошури с препоръки за здравословно хранене – 5 000	Брой актуализирани брошури с препоръки за здравословно хранене – 5 Брой разпространени брошури с препоръки за здравословно хранене – 25 000	МЗ, НЦОЗА, РЗИ, Експертен съвет към министъра на здравеопазването по медицинската специалност „Хранене и диететика“, НМД по хранене и диететика, други НМД	МУ, лечебни заведения, детски ясли, градини, училища
		3.2.4. Разработване и разпространение на информационни материали по здравословно хранене и за превенция на наднорменото тегло		текущ	Разработени и разпространени информационни материали	Брой разработени информационни материали – 2 Брой разпространени материали – 5 000	Брой разработени информационни материали – 10 Брой разпространени материали – 25 000	МЗ, НЦОЗА, РЗИ, Експертния съвет към министъра на здравеопазването по медицинската специалност „Хранене и диететика“, НМД	МУ, лечебни заведения, детски ясли, градини, училища

		и затлъстяването.						по хранене и диететика, други НМД	
		3.2.5. Унифициране и осъвременяване на национално ниво на индикатори и стандарти за оценка на хранителен статус.		текущ	Унифицирани и осъвременени на национално ниво индикатори и стандарти за оценка на хранителен статус.	Брой осъвременени индикатори и стандарти – 1	Брой осъвременени индикатори и стандарти – 5	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	НМД, медицински специалисти
		3.2.6. Поддържане на софтуер за оценка на хранителен прием за извършване на здравен контрол и провеждане на проучвания в областта на общественото здраве.		текущ	Работещ софтуер за оценка на хранителен прием Подобряване на здравния контрол, осъществяван от РЗИ	Работещ софтуер Брой извършени оценки от РЗИ – 28	Работещ софтуер Брой извършени оценки от РЗИ - 140	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	
Да се подобри здравното състояние на населението чрез намаляване на преждевременната смъртност, заболяемост и дългосрочни последици за здравето от най-често срещаните ХНБ.	3.3. Включване на обществените структури и общности в дейности в областта на здравословното хранене.	3.3.1. Участие по компетентност при разработване на изисквания и препоръки за здравословно хранене за деца и ученици по тематични програми.	480000	текущ	Съвместно участие с обществени структури при разработване на изискванията и препоръките	Брой разработени изисквания и препоръки – 2	Брой разработени изисквания и препоръки - 10	МЗ, НЦОЗА	МЗХГ, МОН, РУО и РЗИ
		3.3.2. Повишаване на информираността на производителите на храни, търговците на хранителни продукти		текущ	Повишена информираност на производителите на храни, търговците на хранителни продукти и	Брой проведени семинари, форуми и др.- 2 Брой участници - 40	Брой проведени семинари, форуми и др. – 10 Брой участници	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	МЗХГ, БАБХ, БОХП

		и професионалисти, заети в общественото хранене за производство на здравословни храни.			др.		- 200		
		3.3.3.Промоция на реформулирането на храните с цел намаляване съдържанието на сол, мазнини, наситени мастни киселини, транс-мастни киселини, добавена захар.		текущ	Повишена информираност на производителите на храни, търговците на хранителни продукти и на населението за реформулирането на храните	Брой проведени семинари, форуми и др.- 1 Брой участници – 30	Брой проведени семинари, форуми и др.- 5 Брой участници - 150	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	МЗХГ, БАБХ, БОХП
		3.3.4. Подкрепа на дейности за намаляване маркетинга и рекламата на храни за деца с високо съдържание на сол, захар и мазнини.		текущ	Намален натиск на маркетинга и рекламата на храни с високо съдържание на сол, захар и мазнини върху децата.	Брой подкрепени дейности – 2 Брой участници - 60	Брой подкрепени дейности - 10 Брой участници - 300	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	МЗХГ, БАБХ, БОХП
4. Ниска физическа активност									
Да се подобри здравното състояние на населението чрез намаляване на преждевременната смъртност, заболяемост и дългосрочни последици за здравето от най-често срещаните ХНБ.	4.1. Повишаване на нивото на информираност, обучение и включване на населението в дейности за ограничаване на рисковете за здравето от недостатъчна физическа активност.	4.1.1. Реализиране на информационни кампании и инициативи, насочени към повишаване знанията на населението за ползите за здравето от редовно практикуваната физическа активност и мотивацията му към поддържане на физически активен	2231000	текущ	Организиран и проведени информационни кампании и инициативи	Брой проведени кампании и инициативи - 30 Брой обхванати лица – 3 200	Брой проведени кампании и инициативи - 150 Брой обхванати лица – 16 000	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	МОН, РУО, ОПЛ/ НСОПЛБ, медицински специалисти, общини, НПО, СМИ,

		начин на живот.							
		4.1.2. Разработване и разпространение на образователни материали (аудио и видео клипове, плакати, информационни брошури, листовки, дигитални и др.) сред населението за ползата от физическата активност, спорта и туризма за здравето.		текущ	Разработени и разпространени образователни материали	Брой разработени материали - 2 Брой разпространени материали - 5000	Брой разработени материали – 10 Брой разпространени материали – 25 000	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	МОН, РУО, ОПЛ/ НСОПЛБ, медицински специалисти, общини, НПО, СМИ
		4.1.3. Провеждане на конкурси за разработване и реализация на здравнообразователни проекти от ученици, насочени към повишаване на физическата активност при младите хора.		текущ	Проведени конкурси за разработване и реализация на здравнообразователни проекти от ученици	Брой представени проекти - 40 Брой участници в проектите - 2000	Брой представени проекти - 200 Брой участници в проектите – 10 000	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	Училища, МОН, РУО, МК, МОСВ, ММС, БЧК, РОСЗОБ, общини, СМИ, младежки центрове и организации, работещи с и за младите хора и др.
Да се подобри здравното състояние на населението чрез намаляване на преждевременната смъртност, заболяемост и дългосрочните последици за	4.2. Изграждане на капацитет и умения за консултиране и подкрепа у медицинските и немедицинските специалисти за повишаване на физическата	4.2.1. Обучение на медицински и немедицински специалисти за рисковете за здравето, произтичащи от ниска физическа активност.	1155000	текущ	Повишена информираност на медицинските и немедицинските специалисти	Проведени обучителни курсове/семинари – 30 Брой участници – 680	Проведени обучителни курсове/ семинари – 150 Брой участници – 3400	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	ОПЛ/ НСОПЛБ, медицински специалисти, НСА, общини, НПО, СМИ

здравето от най-често срещаните ХНБ.	активност на населението.								
		4.2.2. Разработване на образователни програми/обучителни модули за повишаване капацитета на медицинските и немедицински специалисти в областта на физическата активност, укрепваща здравето.		текущ	Разработени образователни програми/обучителни модули	Брой разработени програми/модули – 1	Брой разработени програми/модули – 5	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	МОН, РУО, ОПЛ/ НСОПЛБ, медицински специалисти, висши училища, общини
		4.2.3.Разработване и предоставяне на ръководства за добра практика и други информационни и методични материали за медицинските специалисти за консултиране и оказване на подкрепа на деца и възрастни, желаещи да се занимават с физически упражнения, спорт и туризъм.		текущ	Разработени ръководства за добра практика и други информационни и методични материали за медицинските специалисти	Брой разработени ръководства и информационни материали – 1 Брой разпространени ръководства и информационни материали - 5000	Брой разработени ръководства и информационни материали – 5 Брой разпространени ръководства и информационни материали – 25 000	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	ОПЛ/ НСОПЛБ, медицински специалисти, НСА
	4.3. Включване на обществените структури и общности	4.3.1. Съвместно участие с държавния и частния сектор и други институции и организации в	480000	текущ	Реализирани съвместни дейности с различни институции и организации за повишаване на физическата активност	Брой реализирани дейности - 2 Брой участници - 300	Брой реализирани дейности - 10 Брой участници – 15000	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	МРРБ, МОН, общини, НПО, СМИ, други

		дейности за повишаване на физическата активност на населението.			на населението.				
		4.3.2. Сътрудничество с национални и местни медии за привличане на вниманието на обществото към физическата активност и здравните ползи от нея (обучение на журналисти и други партньори, организиране на пресконференции, семинари и др.)		текущ	Организиран и проведен семинари и пресконференции	Брой организирани семинари и пресконференции – 30	Брой организирани семинари и пресконференции – 150	МЗ, НЦОЗА, РЗИ	общини, НПО, други институции организации

5. Проект „Грижа за хората с диабет тип 2 (CARE4DIABETES)“

Да се подобри здравното състояние на населението чрез намаляване на преждевременната смъртност, заболяемост и дългосрочни последици за здравето от най-често срещаните ХНБ.	5.1. Повишаване на нивото на информираност, обучение и включване на населението в дейности за ограничаване на употребата на тютюневи и свързани с тях изделия и средства за набавяне на никотин.	5.1.1. Отпечатване на информационни материали по модела на проект „Грижа за хората с диабет тип 2 (CARE4DIABETES)“, насочени към ограничаване на тютюневите и свързани с тях изделия и средства за набавяне на никотин.	1000000	2026-2027	Повишена информираност на лица със захарен диабет тип 2 за вредата от употребата на тютюневи и свързани с тях изделия и средства за набавяне на никотин	Брой отпечатани информационни материали – 2 Брой разпространени информационни материали - 40	Брой отпечатани информационни материали – 10 Брой разпространени информационни материали - 200	МЗ, РЗИ	Университети, общински администрации и СМИ
		5.1.2. Отпечатване на информационни материали по модела		2026-2027	Отпечатани информационни материали по модела на	Брой отпечатани информационни материали – 40	Брой отпечатани информационни материали - 200	МЗ, РЗИ	Университети, общински администрации

		на проект „Грижа за хората с диабет тип 2 (CARE4DIABETES)“, свързани с употребата и злоупотребата с алкохол.			проект „Грижа за хората с диабет тип 2 (CARE4DIABETES)“, свързани с употребата и злоупотребата с алкохол	Брой разпространени информационни материали - 40	Брой разпространени информационни материали - 200		и СМИ
		5.1.3. Отпечатване на информационни материали по модела на проект „Грижа за хората с диабет тип 2 (CARE4DIABETES)“, свързани с нездравословното хранене.		2026-2027	Отпечатани и разпространени информационни материали по модела на проект „Грижа за хората с диабет тип 2 (CARE4DIABETES)“, свързани с нездравословното хранене	Брой отпечатани информационни материали – 40 Брой разпространени материали – 40	Брой отпечатани информационни материали - 200 Брой разпространени материали - 200	МЗ, РЗИ	Университети, общински администрации и СМИ
		5.1.4. Отпечатване и разпространяване на информационни материали по модела на проект „Грижа за хората с диабет тип 2 (CARE4DIABETES)“, свързани с физическата активност.		2026-2027	Отпечатани и разпространени информационни материали по модела на проект „Грижа за хората с диабет тип 2 (CARE4DIABETES)“, свързани с физическата активност	Брой отпечатани информационни материали - 40 Брой разпространени материали - 40	Брой отпечатани информационни материали - 200 Брой разпространени материали - 200	МЗ, РЗИ	Университети, общински администрации и СМИ
Да се подобри здравето състояние на населението чрез намаляване на преждевременната смъртност, заболяемост и дългосрочните	5.2. Изграждане на капацитет и умения за консултиране и подкрепа у медицинските и немедицински специалисти	5.2.1.Обучение на медицински и немедицински специалисти по въпросите на здравословно хранене, рисковете за здравето при нездравословен	300000	текущ	Повишен капацитет на медицински и немедицински специалисти по въпросите на здравословното хранене, превенцията на наднормено тегло и затлъстяване, диетично	Брой проведени курсове/семинари - 3 Брой участници – 120	Брой проведени курсове/семинари – 15 Брой участници - 600	МЗ, РЗИ	МОН, РУО, висши училища, ОПЛ/НСОПЛБ, медицински специалисти, немедицински специалисти,

последствия за здравето от най-често срещаните ХНБ.		модел на хранене, превенция и навременно откриване на наднормено тегло и затлъстяване, диетично хранене по модела на проект „Грижа за хората с диабет тип 2 (CARE4DIABETES)“.			хранене по модела на проект „Грижа за хората с диабет тип 2 (CARE4DIABETES)“.				общини
		5.2.2. Разработване на образователни програми/обучителни модули в областта на здравословното хранене, за превенция и ранно откриване на наднорменото тегло по модела на проект „Грижа за хората с диабет тип 2 (CARE4DIABETES)“.		текущ	Разработени образователни програми/обучителни модули за подобряване капацитета на медицински и немедицински специалисти в областта на здравословното хранене	Брой разработени образователни програми/обучителни модули – 6 Брой реализирани образователни програми/обучителни модули – 6	Брой разработени образователни програми/обучителни модули - 30 Брой реализирани образователни програми/обучителни модули - 30	МЗ, РЗИ	МОН, РУО, ОПЛ/НСОПЛБ, медицински специалисти, висши училища, общини
		5.2.3. Обучение на медицински и немедицински специалисти за рисковете за здравето, произтичащи от ниска физическа активност по модела на проект „Грижа за хората с диабет тип 2 (CARE4DIABETES)“.		текущ	Повишена информираност на населението и специалистите относно рисковете за здравето, произтичащи от ниска физическа активност	Проведени обучителни курсове и др. мероприятия – 6 Брой участници – 25	Проведени обучителни курсове и др. мероприятия – 30 Брой участници – 125	МЗ, РЗИ	ОПЛ/НСОПЛБ, медицински специалисти, НСА, общини, НПО, СМИ

		5.2.4. Формиране и обучение на мултидисциплинарни екипи по модела на проект „Грижа за хората с диабет тип 2 (CARE4DIABETES)“, свързани с физическата активност.		2026-2028	Формирани и обучени мултидисциплинарни екипи	Брой формираните мултидисциплинарни екипи – 5 Брой обучени екипи – 5	Брой формираните мултидисциплинарни екипи – 25 Брой обучени екипи – 25	МЗ, РЗИ	Университети, общински администрации и лечебни заведения
Да се подобри здравното състояние на населението чрез намаляване на преждевременната смъртност, заболяемост и дългосрочни последици за здравето от най-често срещаните ХНБ.	5.3. Включване на обществените структури и общности в дейности в областта на здравословното хранене.	5.3.1. Прилагане на годишна програма за интензивно наблюдение, събиране и оценка на резултатите чрез прилагане на два цикъла на „Планирай-направи-проучи-действай“ по модела на проект „Грижа за хората с диабет тип 2 (CARE4DIABETES)“.	480000	2026-2028	Приложена годишна програма за интензивно наблюдение, събиране и оценка на резултатите	Брой наблюдавани лица - 100	Брой наблюдавани лица - 500	МЗ, РЗИ в три пилотни области на страната	Университети, общински администрации и лечебни заведения
		5.3.2. Консултиране, информиране и образование на рискови групи от населението по модела на проект „Грижа за хората с диабет тип 2 (CARE4DIABETES)“.		2026-2028	Повишена информираност на рискови групи от населението	Брой консултирани лица от рискови групи - 50	Брой консултирани лица от рискови групи - 250	МЗ, РЗИ в три пилотни области на страната	Университети, общински администрации и лечебни заведения
		5.3.3. Отчитане на		2029-2030	Отчетени резултати по	Брой лица от	Брой лица от	МЗ, РЗИ в три	Университети,

		резултати по здравни показатели на лица, преминали дейност по т. 3.3.4 по модела на проект „Грижа за хората с диабет тип 2 (CARE4DIABETES)“.			здравни показатели на лица, преминали дейност по т. 3.3.4 по модела на проект „Грижа за хората с диабет тип 2 (CARE4DIABETES)“.	рискови групи с отчетени резултати - 50	рискови групи с отчетени резултати – 250	пилотни области на страната	общински администрации и здравни специалисти
--	--	--	--	--	---	---	--	-----------------------------	--

III. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

Да се подобри здравното състояние на населението чрез намаляване на преждевременната смъртност, заболяемост и дългосрочните последици за здравето от най-често срещаните ХНБ.	1. Актуализиране на базата данни на Програмата.	1.1. Провеждане на Национално изследване за разпространението на факторите на риска за основните ХНБ.	100000	2026	Проведено Национално изследване за разпространението на факторите на риска за основните ХНБ			МЗ, НЦОЗА, РЗИ	
		1.2. Анализ на изпълнението на целите на програмата и на работната програма, предприемане на мерки за оптимизиране на дейностите.		ежегодно	Изготвен анализ на изпълнението на целите на програмата и на работната програма, предприемане на мерки за оптимизиране на дейностите			МЗ, НЦОЗА, РЗИ	
		1.3. Провеждане на		текущ	Проведени допълнителни			НЦОЗА, РЗИ	

		допълнителни изследвания, свързани с разпространението на факторите на риска за здравето (употреба на тютюневи и свързани с тях изделия и средства за набавяне на никотин, употреба на алкохол, нездравословно хранене, нива на наднормено тегло и затлъстяване, ниска физическа активност и др.).			изследвания, свързани с разпространението на факторите на риска за здравето (употреба на тютюневи и свързани с тях изделия и средства за набавяне на никотин, употреба на алкохол, нездравословно хранене, нива на наднормено тегло и затлъстяване, ниска физическа активност и др.)				
		1.4. Провеждане на изследване в края на програмата за честотата и разпространението на факторите на риска и на основните ХНБ. Представяне на резултатите.	100000	2029	Проведено изследване в края на програмата за честотата и разпространението на факторите на риска и на основните ХНБ Представяне на резултатите			НЦОЗА, РЗИ	
		1.5. Извършване на оценка на резултатите от развитието на Програмата. Изготвяне на окончателен доклад. Докладване на резултатите пред Програмния съвет и ръководството на МЗ. Публикуване на		2030	Извършена оценка на резултатите от развитието на програмата. Изготвяне на окончателен доклад. Докладване на резултатите пред Програмния съвет и ръководството на МЗ. Публикуване на			МЗ, НЦОЗА, РЗИ	

		резултатите.			резултатите.				
IV. МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО									
Да се подобри здравното състояние на населението чрез намаляване на преждевременната смъртност, заболеваемост и дългосрочни последствия за здравето от най- често срещаните ХНБ.	1.Укрепване на международното сътрудничество	1.1. Поддържане на сътрудничеството с Европейската комисия, СЗО и други ведещи международни организации при разработването на общи насоки и процедури по събирането, анализа и разпространението на информация, свързана с носителството на фактори на риска, ведещи до ХНБ.		ежегодно	Активно международно сътрудничество с ЕК, СЗО, други международни организации			МЗ, НЦОЗА	
		1.2.Участие в международни прояви и обучения, организирани с цел придобиване на познания, умения, капацитет и експертиза, свързани с контрола на ХНБ.		ежегодно	Участие в международни прояви и обучения			МЗ, НЦОЗА	
		1.3.Осъществяване на активен и редовен обмен на информацията, получена при изследователска дейност с други		текущ	Участие в научни форуми Разпространена информация			МЗ, НЦОЗА	

		държави.							
		1.4. Проучване и използване на възможностите за финансиране на програми за профилактика на ХНБ от други източници (извънбюджетни), съвместно с международни и неправителствени организации.		ежегодно	Проучени и използвани възможности за финансиране на програми за профилактика на ХНБ от други източници (извънбюджетни)			МЗ, НЦОЗА	